
WPROWADZENIE

Minęło ponad 25 lat, kiedy po raz pierwszy został wprowadzony termin „profesjologia” w pracy popularnonaukowej K. Czarneckiego *Profesjologia w zarysie (Zarys nauki o rozwoju zawodowym człowieka)*, Warszawa 1986. Termin ten pojawił się ponownie w 1996 roku w pracy pt. *Profesjologia w zarysie* K. Czarneckiego i S. Karasia, Radom 1996. W 2005 roku ukazało się hasło *Profesjologia*, opracowane przez K. Czarneckiego i P. Kowolika (*Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku*, pod red. prof. dr. hab. Tadeusza Pilcha, tom IV, ss. 935-940).

Istotnym wydarzeniem dla nowo rodzącej się dyscypliny naukowej było utworzenie Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego z siedzibą władz w Zielonej Górze (Uniwersytet Zielonogórski) i wpisanie go dnia 14.01.2007 r. do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Stowarzyszeń pod numerem KRS 0000275732, oraz przyjęcie i zatwierdzenie Statutu Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego i powstawanie jego Oddziałów Terenowych, np. w Katowicach.

Zaistniały więc formalnoprawne warunki dalszego rozwoju naukowego i organizacyjnego Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego. Jednym z takich przedsięwzięć jest opracowany przez zespół członków PTP, Oddział Katowice, *Leksykon profesjologiczny*, jako podstawowa „aparatura”

---

pojęciowa i terminologiczna nowej dziedziny wiedzy. Gromadzenie i opis haseł *Leksykonu* trwały prawie dwa lata (2007-2009) i wzięły w nich udział dziewięć osób: Anatol BODANKO, Kazimierz M. CZARNECKI, Stanisław CZYGIER, Erwin GONDZIK, Maria KOPSZTEJN, Piotr KOWOLIK, Ewa KRAUS, Danuta SZELIGIEWICZ-URBAN, Wiesława TOMASZEWSKA. Są to pracownicy różnych uczelni wyższych, funkcjonujących głównie na terenie Górnego Śląska, w tym jeden profesor, sześciu doktorów i dwóch magistrów (doktorantów).

Jest to pierwsza wersja *Leksykonu* zawierająca 578 haseł, bez ich przetłumaczenia na języki obce, np. angielski i rosyjski, i bez zamieszczenia źródłowej literatury pod hasłami. Współautorzy *Leksykonu* przewidują drugie, pełniejsze jego opracowanie z powiększeniem również listy nowych autorów oraz nowych i ściśle związanych z profesjologią haseł.

Leksykon profesjologiczny jest zredagowany pod względem naukowym i edytorskim przez prof. K.M. Czarneckiego, twórcę profesjologii i prof. B. Pietrullewicza, pierwszego przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego. Zawiera on poza *Wprowadzeniem* sześć rozdziałów:

1. *Profesjologia – nauka o zawodowym rozwoju człowieka*, ukazująca narodziny, rozwój i istotę nowej dziedziny wiedzy,
2. *Hasła profesjologiczne*, opracowane przez wymienionych autorów, ujęte alfabetycznie,

-
3. *Profesjolog – nowy zawód*, ukazujący charakterystykę zawodu profesjologa, jako osoby wysoce wykształconej do udzielania porad dot. wyboru lub zmiany zawodu,
  4. *Biogramy autorów haseł*, ukazujące podstawowe informacje o kompetencjach naukowych do ich opracowania,
  5. *Literatura źródłowa*, zebrana w całości, stanowiąca podstawę historyczną i aktualną problematykę zawodowego rozwoju człowieka (dzieci, młodzieży, dorosłych),
  6. *Miejsce na brakujące i nowe hasła profesjologiczne*, w którym będzie można umieszczać i definiować brakujące i nowe hasła w posiadanym przez użytkownika *Leksykonie*.

Leksykon profesjologiczny ma służyć przede wszystkim jako podstawowa „aparatura pojęciowa” nowej dziedziny wiedzy, jej dalszemu rozwojowi i trwałości istnienia; członkom PTP jako „wspólny język” w porozumiewaniu się między sobą; pracownikom naukowo-dydaktycznym innych dziedzin wiedzy, np. psychologom, pedagogom, socjologom do orientowania się w tym, czym jest i czym istotnie różni się profesjologia od innych dziedzin naukowych; nauczycielom szkół podstawowych i gimnazjum, zajmującym się doradztwem i poradnictwem zawodowym; pracownikom Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych oraz Urzędem Pracy i Doradztwa Zawodowego dla Dorosłych, jak również rodzicom, posiadającym dzieci w wieku ich zainteresowań

---

wyborem dziedziny życia zawodowego, poziomu kwalifikacji zawodowych, zawodu i szkoły zawodowej.

Autorzy haseł profesjologicznych proszą wszystkie zainteresowane osoby o krytyczne, lecz konstruktywne uwagi o treści *Leksykonu*, a głównie zgłaszanie brakujących i nowych haseł do jego poszerzonego, nowego przygotowania i wydania jako *Nowy leksykon profesjologiczny*.

K.M. Czarnecki

Katowice, grudzień 2009